

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

En långsiktigt hållbar migrationspolitik (SOU 2020:54)

(Ju2020/03215)

Försäkringskassan vill lämna följande synpunkt:

Försäkringskassan noterar att ändring görs i 5 kap. 12 § andra stycket SFB, men att ingen närmare analys har gjorts av bestämmelsen (s. 63 och 336).

En faktor som beaktades vid införandet av bestämmelsen var de dåvarande långa handläggningstiderna hos Migrationsverket, som uppstått till följd av det stora antalet asylsökande som kom år 2015 (prop. 2016/17:172 s. 19). Regeringen ville säkerställa att de som beviljades uppehållstillstånd som tidsbegränsats med stöd av den tillfälliga lagen kan få socialförsäkringsförmåner beviljade och utbetalda även om deras ansökan om ett fortsatt uppehållstillstånd ännu inte är beviljad. I regel blir det fråga om skyddsbehövande som, när det tidsbegränsade uppehållstillståndet har löpt ut kommer att ansöka om ett nytt tillstånd på samma grund som tidigare eftersom skyddsbehovet i regel kommer att kvarstå. Det kan också vara en person som kan beviljas ett nytt tillstånd med stöd av någon bestämmelse i den tillfälliga lagen, t.ex. de som ansöker om permanent uppehållstillstånd på grund av arbete eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av studier (prop. 2016/17:172 s. 29). Begreppet samma grund ska förstås i vid bemärkelse och avser t.ex. skyddsbehov, anhöriginvandring, arbete eller studier (prop. 2016/17:172 s. 41f).

När hänvisning till den tillfälliga lagen nu tas bort från bestämmelsen, kvarstår skrivningen om samma grund. Försäkringskassan uppfattar att detta begrepp då skulle kunna omfatta fler situationer än tidigare (dvs. fler än vad som framgick av den tillfälliga lagen). Bestämmelsen i 5 kap. 12 § SFB har givit upphov till tolknings- och tillämpningsproblem hos Försäkringskassan, i synnerhet när det gäller att tolka just vad som är samma grund. Bestämmelsen är tillämplig för flertalet bosättningsbaserade förmåner. Mot bakgrund av detta och vad som anfördes i förarbetena om handläggningstiderna bör en analys av det fortsatta behovet och innebörden av bestämmelsen göras.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Leif Höök i närvaro av rättschef Mikael Westberg, områdeschef Kristoffer Wendel och verksamhetsutvecklare Maria Nyberg, den senare som föredragande.

Leif Höök

Maria Nyberg